

Megalakult a Magyar Szocialista Párt

(Folytatás a 3. oldalról.)

pártba a reformkommunistákat és a reformkommunizmust. Beleérttem, és oda is tartoznak. Azt szeretném, ha Berecz János tollal, de nem fegyverrel a reformpártért harcolna tovább, mint reformkommunista! Nyers Rezső a párt és a kormány viszonyáról szólva hangoztatta: — Azt remélem, hogy ez a kormány nem alakul át független szakértői kormányra, hanem a pártunk kormánya lesz. S akkor nekünk, a Magyar Szocialista Pártnak — ha az leszünk — támogatnunk kell a kormányt! Támogatnunk nehéz feladatai elvégzésében, a gazdasági megújulásban, reformokban és a stabilizációban is. De nem szabad visszatérnünk ahhoz a korábbi hibához, hogy a párt megpróbálja irányítani a kormányt. Annak önállónak kell lennie, s csak így lehet felelős. A párt a parlamenti képviselőin keresztül ellenőrizze, s a kormány a Parlamentnek feleljen. Ha pedig csekély lesz a parlamenti erőnk, akkor nem tudjuk majd a kormányt befolyásolni sem.

Tehát egyetértünk azzal, hogy kormánypárt legyünk — egy kis pontosítással. Elvi kérdésről van szó; arról ugyanis, hogy a párt nem a kormánynak a pártja. A párt a tömegeknek a pártja! És a tömegek érdekeit kell a kormánynak közvetítenie, ha kell, számon kérnie.

Nyers Rezső a párt és az ellenzék kapcsolatával foglalkozott ezután. Kijelentette: — El kell ismernünk azoknak a szűk demokratikus mozgalmaknak az érdemeit, amelyek már évek óta a demokráciát kérték számon korábbi pártunktól. A korábbi hibás politikai struktúrát két oldalról érte

támadás: a demokratikus szocializmus oldaláról, a párton belüli reformerek oldaláról, de a polgári demokrácia oldaláról is. Ez az igazság, és ezt tartozunk beismereni. Útitársaknak kell lennünk a valóban demokratikus ellenzékkel, azzal, amely a demokráciának széles alapokat akar adni. Együtt kell haladni az alkotmányozásban még akkor is, ha a választásokon versengeni fogunk egymással. Tehát ápolni kell a demokratikus erőket az együttműködés lehetőségét megakadályozó, ha rövid távú, populáris érdekek folytán őket elhatárolják magukat tőlünk. Mi nem fogunk, nem is akarunk beleszólni egyetlen más pártnak a belső ügyeibe sem. Mi nem akarunk vezetőségeket kreálni ott. De tisztelettel kérjük a többi pártokat és mozgalmat, ök se akarják kinevezni kívülről a Magyar Szocialista Párt vezetését, meghatározni politikáját.

— Nagyon fontos, hogy helyesen határozzuk meg helyünket a szocialista világmozgalmában — az állás-

foglalás véleményem szerint alkalmas erre. Ezeket az alapelveket majd ki kell bontani, és világossá tenni külföldön is, itthon is. A reformot folytató kommunista pártokkal szövetségre kell törekednünk az együttműködés, a szolidaritás alapján. Ugyanakkor — ha talán egyeseknek korainak is tűnik — elvileg és hosszszú távon a nemzetközi szocialista mozgalom demokratikus alapon történő újraegyesülését kell egyelőre távolról, de szép célként követnünk. És a szocialista pártokkal, szociáldemokrata pártokkal, a Szocialista Internacionáléval is ezen az alapon kell szerves kapcsolatba lépünk.

Nyers Rezső végezetül kijelentette: — Nehéz szülés után — ha a kongresszus elfogadja — most megszületik egy új, a szocializmus, a demokrácia szempontjából biztató erő. Ha olyan vezetőséget is találunk az élére, amely kellően homogén ahhoz, hogy cselekvőképes legyen, de kellően plurális ahhoz, hogy vitáképes és alkotóképes legyen, akkor jó vezetésünk lesz.

*

Miután a küldöttek kézhez vehették a platform-egyeztetések után véglegesített tervezetszöveget, megkezdődött a dokumentum részletekbe menő vitája. A kisebb-nagyobb módosító indítványokat az elnöklő Horn Gyula egyenként bocsátotta szavazásra, majd a tervezet egészéről döntöttek a küldöttek. Ennek eredményeként a tanácskozás szavazati javú résztvevői elsőpró többséggel, mindössze 159 ellenszavazattal, 38 tartózkodás mellett, elfogadták a párt jellegéről szóló állásfoglalás tervezetét. A küldöttek ezzel kimondták a Magyar Szocialista Párt megalakulását, s a történelmi pillanatban felcsendültek a Himnusz hangjai, a küldöttek felállva énekelték.

A kongresszus a dokumentum elfogadásával befejezte szombati munkanapját. A küldöttek vasárnap folytatják munkájukat.

A kongresszus állásfoglalása

Az elfogadott dokumentum „A kongresszus állásfoglalása a Magyar Szocialista Pártról” címet viseli. Az alábbiakban teljes szövegét ismertetjük:

Hazánk történelmében lezárult a Magyar Szocialista Munkaspárt nevével fémjelzett korszak. A szocializmus eddig volt koncepciója, a sztálini eredetű rendszer felülte minden társadalmi, gazdasági, politikai és erkölcsi tartalékát, alkalmatlan arra, hogy lépést tartson a világ fejlődésével. Ezzel az MSZMP mint állampárt története véget ért. Az átfogó és gyökeres társadalmi, gazdasági és politikai megújuláshoz elengedhetetlen, hogy belőle új párt alakuljon.

A kongresszuson létrejövő új párt kiemelkedően őszinteséggel szembenéz elődje múltjával. Elhatárolja magát a bűnöktől, a tévesnek, hibásnak bizonyult elvektől és módszerektől. Szakít a bürokratikus pártállam rendszerével, a demokratikus centralizmus elvével. Az alakuló új párt ugyanakkor az MSZMP-n belüli reformtörvények örökösének tekinti magát. Maradéktalanul vállalja az emberi fejlődés egyetemes értékeit a humanizmust, a szabadságot, a demokráciát, valamint az értéktérítő munka tiszteletét.

Folytatója a szocialista és kommunista mozgalom időtálló hagyományainak, magának vallja a szolidaritás és a társadalmi igazságosság elvét. Ugyanakkor vallja, hogy a társadalmi igazságosság és az emberi szabadságjogok eszméi nem állíthatók szembe egymással. Nem engedhető meg az sem, hogy a piac ellenőrizhetetlen erői felülkerekedjenek a szociális és kulturális értékeknek.

A párt egyik örököse a magyar progresszió legjobb törekvéseinek, a haza és haladás eszméinek, a Duna menti népek sorsközössége gondolatának. Szoros és szerves kapcsolatot kíván fenntartani mind a reformra törekvő közép- és kelet-európai baloldali pártokkal, mind pedig a világ reformkommunista, szocialista és szociáldemokrata pártjaival.

Az új reformpárt a saját munkájuk alapján jövendőben részesedők, a kisvállalkozók, magyar és más nemzetiségű

honfitársaink pártja. Működésének elvei közé tartozik a világnézeti és politikai türelem, az áramlatok szabad és önkéntes szövetsége.

Pártunk állampártból korszerű baloldali szocialista mozgalommá, a tagsága által ellenőrzött politikai tömegpárttá válik, amely kezét nyújt minden demokratikus, haladó magyar erőnek, s egyúttal az európai baloldal szerves részének tekinti magát. Kész a demokratikus szocializmus céljait követve, a jogállam törvényeit mindenkor tiszteletben tartva, valamennyi együttműködésre vállalkozó erővel összefogni, hogy az ország kijusson a válságból. Hozzá kíván járulni a vegyes tulajdon, a szociális piacgazdaság és az önkormányzatok rendszerére támaszkodó többpártrendszerű parlamenti demokrácia kiépítéséhez.

A gyökeres politikai megújulást a kongresszus a párt elnevezésével is kifejezésre kívánja juttatni. A jogfolytonosságot fenntartva bejelenti a Magyar Szocialista Párt megalakulását.

A Magyar Szocialista Párt meg kívánja tartani, és hívja soraiba mindazokat, akik egyetértéssel programjával, elfogadják alapszabályát.

A kongresszus után kerüljön sor a Magyar Szocialista Párt bejegyeztetésére. Az MSZMP megalakítása a tagsági viszonyt is érinti. Ezért 1989. október 31-ig össze kell hívni az alapszervezeteket. Aki a párt alapszabályát és programnyilatkozatának alapelveit elfogadja, s ezt aláírásával hitelesíti, az megerősíti, hogy a Magyar Szocialista Párt tagjává válik.

Az MSZMP tagjai 1989. november 10-ig szabad választásuk alapján — szükség szerint — hozzák létre alapszervezeteiket, s kezdjenek hozzá a tagtoborzáshoz, az új párt szervezéséhez. A taggyűléseken készítsék el a tagság nyilvántartását, adják ki az új tagkönyveket, válasszák meg vezetőiket és küldötteiket, vitassák meg a választásokra való felkészülés módját.

Budapest, 1989. október 7.

Negyvenéves az NDK

Ünnepségek és tüntetések

Katonai díszszemlével, ünnepélyes őrsváltással és nagyszabású fogadással folytatódott szombaton Berlinben, az NDK megalakulásának 40. évfordulója alkalmából zajló ünnepségsorozat.

A Karl Marx sugáruon rendezett katonai demonstráció díszmivén, az NDK vezetői mellett helyet foglalt Mihail Gorbacsov is, aki rendkívül nagy érdeklődéssel fogadott beszédet mondott a köztársasági palotában, pénteken este tartott központi ünnepségen. Az SZKP KB főtitkára, a

Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöke leszögezte, hogy a Szovjetunió érdeke az NDK továbbfejlődése.

Erich Honecker ünnepi beszédében nem esett szó problémákról, az NSZEP főtitkára, az Államtanács elnöke a négy évtizedben elért vívmányokat ecsetelte, és az NDK ellen Nyugatról folytatott propaganda-hadjáratról beszélt hosszasan.

A központi ünnepség után pénteken este az FDJ ifjúsági szervezet több mint százezer tagja tartott fakéty felvonulást, amelyet az NDK vezetői és a külföldi

vendégek is megtekintettek. Mihail Gorbacsovot, mint a nap folyamán már többször, ezúttal is lelkes éljenzés fogadta.

A Reuter hírügynökség értesülése szerint viszont, a tömegből lepfújták Nicolae Ceausescut.

Berlinben, a Megváltás templomában, pénteken este ismertették több ellenzéki szervezet, köztük az Új Fórum közös nyilatkozatát. Abban követelik, hogy a következő választásokat az ENSZ felügyeletével rendezzék meg. Magdeburgban, Drezdában nagy tüntetés volt.

Rendhagyó közvélemény-kutatás

Kérdések egy képviselői fórum elé

Az Országgyűlés szeptemberi ülésszaka október 17-én folytatódik. A törvényelőkészítés ez idáig „szokatlant” formája vizsgázik a Parlamentben a sarkalatos törvények vitája során. A „szokatlanság” két dologból adódhat. 1. A törvénytervezetek a közép-szintű politikai egyeztető tárgyalásokon kristályosodtak ki, s jelenlegi formájukban — főleg az országgyűlési képviselőválasztásról szóló törvényjavaslat — nehezen megköthető kompromisszumokat tartalmaznak. Olyan kompromisszumokat, amelyek a békés átmenet jegyében születtek, s amelyeknek kialakulását sajnos kevésbé kísérhetjük figyelemmel. 2. A törvénytervezetek: (országgyűlési képviselők, valamint a köztársasági elnök választásáról, pártok működéséről és gazdálkodásáról, alkotmánybírárságról s alkotmánymódosításról) a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 33. paragrafusát figyelmen kívül hagyva kerül az Országgyűlés elé. Ez a szakasz kimondja, hogy a lakosság széles körét érintő törvényjavaslatok előkészítése során társadalmi vitát kell szervezni.

A társadalmi vita természetesen sokféle lehet. A politikai egyeztető tárgyalásokon a mai Magyarországon meglevő minden jelentősebb politikai erő képviseltette magát az „asztal három oldalán”. Így a társadalmi politikai palettáját többségben lefedve egy rendhagyó társadalmi vitának is nevezhető, ami az utóbbi hetekben lezajlott. S ha e gondolatmenetet folytatjuk, ezt az Országgyűlés döntésénél

messzemenően köteles figyelembe venni.

Ugyanakkor a napokban olvashattuk a megújuló Csongrád Megyei Népfőnt javaslatát, mellyel a választójogi törvénytervezet kívánja módosítani. Állásfoglalásukat az általuk megismert lakossági véleményekre alapozták, és javasolták, hogy a képviselői mandátumok kétharmada egyéni választókerületekben, és egyharmada a pártok területi és országos listáin legyen megszerezhető. Ez egyben a törvénytervezettel szembeni megoldás. Ezen túl szembe kell nézni két, sokakat foglalkoztató kérdéssel, már csak azért is, mert ez az elmúlt napokban többször is megfogalmazódott különféle fórumokon. A legutóbbi parlamenti ülésszakon is felvetődött az, hogy a jogilag illegitim pártok és szervezetek — még ha politikai erőt képviselnek is — miként írhatják elő a jogilag legitim, ugyanakkor politikailag illegitim Parlamentnek, a legfőbb népképviselői törvényhozó szervnek, hogy mit foglaljon szó szerint törvénybe? Talán az emiatti tiltakozás vezette a képviselőket ahhoz, talán szuverenitásukat kívánták bizonyítani azzal, hogy a btk. módosítása során elfogadták azt, hogy a rendőrök büncselekmény esetén ne a polgári bíróság előtt — ahogy erre a háromoldalú tárgyalásokban megállapodtak —, hanem katonai bíróság előtt feleljenek tettükért. És a Parlamentben egyetlen kommunista képviselő sem állt fel és érvelt amellett, hogy „Tisztelt képviselőtársaim, nem így született megál-

podás a háromoldalú tárgyalásokon!” Holott az előzetes megállapodásokban az is bennefoglaltatik, hogy az uralkodó párt mindent megtesz, hogy a megállapodások bekerüljenek a törvény szövegébe. Emiatt vádolják most az MSZMP-t azzal, hogy felrúgta a megállapodásokat.

Mindent egybevetve — úgy vélem — ebben a tudathasadós helyzetben tisztáznunk kell azt is, vajon mi a választópolgár véleménye az említett kérdésekről, milyen álláspontot helyezkedhet ilyen helyzetben egy képviselő. Ezért kérem választóimat, hogy az alábbi kérdések megválaszolásával, illetve a Deák Ferenc Gimnáziumban október 11-én 18 órától megrendezendő képviselői fórumon való aktív részvételükkel segítsék az eligazodást véleményük kifejtésével. A fórum témája tehát a sarkalatos törvények, melyen meghívott vendégek: *Abraham László*, a HNF Csongrád megyei elnöke, *Bogdán Tibor* (Igazságügyi Minisztérium), *Gaskó István*, a Szociáldemokrata Párt szakértője, a politikai egyeztető tárgyalások egyik résztvevője, *Tóth Zoltán* (Belügyminisztérium) és *Tölgyessy Péter*, az SZDSZ szakértője, a politikai egyeztető tárgyalások egyik résztvevője.

A kivágott, kitöltött kérdőívet Szeged bármelyik postai áldozatába bedobhatja, vagy nekem címezve elküldheti. (A posta vállalta a postai áldozatába bedobott szelvények összegyűjtését, továbbítását.)

Rózsa Edit

országgyűlési képviselő
Szeged, Vértói út 3. 6727

Életkor:	Foglalkozás:	Pártállás:	igen					nem				
Kérem, a megfelelő rovatba helyezett jelzéssel szíveskedjen válaszolni.			1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. Van-e joga, illetve szabad-e a jelenlegi Parlamentnek módosítani a politikai egyeztető tárgyalásokon született megállapodásokat?												
2. A szabad választások előfeltétele-e: 1. a munkásság megszüntetése, 2. az MSZMP- vagyon elszámlatása, zárolása, 3. hogy az MSZMP kivonuljon a munkahelyekről? Nem előfeltétele, de szükségesnek tartja: Lásd fentiek, 1, 2, 3?												
3. A köztársasági elnökválasztás 1. a képviselőválasztás előtt, vagy 2. után legyen, 3. a Parlament által, vagy 4. népszavazással?												
4. A 374 képviselői mandátum: a 1. tervezet szerint 60 %-a a pártok területi és országos listáin, 40 %-a egyéni választókerületekben, vagy 2. 40 %-a a pártok területi és országos listáin és 60 %-a az egyéni választókerületekben legyen betölthető?												
5. El tudja-e fogadni, hogy az egyéni választókerületekben a jelöltállítás a választópolgár (jelölő) nevét, lakcímét, személyi számát tartalmazó ajánlasi szelvényen történjen?												
6. A sorrendet tekintve melyik legyen előbb: 1. előbb tanácsi, utána képviselői választás, 2. előbb képviselői, utána tanácsi választás? A képviselői választás időpontja mikor legyen, annak ismeretében, hogy a választás kiíratásaitól számíva 90 nappal később lehet a választást megtartani: 3. 1990. január, 4. március, 5. május?												
7. A törvénytervezet szerint a képviselői mandátum négy évig tartana. Szükségesnek gondolja-e, hogy a jövőben a képviselők egyharmada kétevenként állandóan cserélődjön?												

Ennek a megújulási szisztémának a lényege, hogy pl. az 1990-ben tartandó választások esetén a pártlistán megválasztott képviselők (de legalább a képviselők egyharmada) 1992-ben újra megmérte a politikai helyzetet tükröző választás után kerüljenek a Parlamentbe, ezáltal felfrissítve — kétevenként rendszeresen — az Országgyűlés munkáját. A képviselői ciklus csak e szisztéma bevezetésekor, s csak a képviselők egyharmadának lenne kétféle időtartamú. A mandátum a későbbiekben mindenkinek 4 (5) évre szólna.

Köszönöm, hogy a kérdőív kitöltésével segítette munkámat.